

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (sedmého senátu)

28. dubna 2022*

„Řízení o předběžné otázce – Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV) – Nařízení (EU) č. 1305/2013 – Podpora rozvoje venkova z EZFRV – Článek 30 – Platby v rámci sítě Natura 2000 – Působnost – Žádost o podporu z důvodu mikrorezervace zřízené v lesní oblasti netvořící součást sítě Natura 2000 s cílem pomoci zajistit ochranu volně žijícího ptačího druhu – Nařízení (EU) č. 702/2014 – Bloková výjimka pro některé podpory v odvětvích zemědělství a lesnictví pro odvětví zemědělství a lesnictví – Žádost o podpory částečně financované ze zdrojů Evropské unie – Neuplatnění na podniky v obtížích“

Ve věci C-251/21,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Augstākā tiesa (Senāts) (Nejvyšší soud, Lotyšsko) ze dne 21. dubna 2021, došlým Soudnímu dvoru téhož dne, v řízení

„Piltenes meži“ SIA

proti

Lauku atbalsta dienests,

SOUDNÍ DVŮR (sedmý senát),

ve složení J. Passer (zpravodaj), předseda senátu, F. Biltgen a N. Wahl, soudci,

generální advokát: A. Rantos,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za lotyšskou vládu K. Pommere a J. Davidoviča jakož i E. Bārdiņšem, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi V. Bottkou, C. Hermesem a A. Saukou, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

* Jednací jazyk: lotyština.

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu jednak článku 30 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013 ze dne 17. prosince 2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 (Úř. věst. 2013, L 347, s. 487 a oprava Úř. věst. 2016, L 130, s. 1) a jednak nařízení Komise (EU) č. 702/2014 ze dne 25. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 [SFEU] prohlašují určité kategorie podpory v odvětvích zemědělství a lesnictví a ve venkovských oblastech za slučitelné s vnitřním trhem (Úř. věst. 2014, L 193, s. 1).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi „Piltenses meži“ SIA a Lauku atbalsta dienests (Úřad pro podporu venkova, Lotyšsko) ve věci rozhodnutí, kterým jí tento úřad odmítl poskytnout podporu určenou k náhradě nákladů a ušlých příjmů způsobených existencí mikrorezervace zřízené v lese, který vlastní „Piltenses meži“ SIA, s cílem pomoci zajistit ochranu volně žijícího ptačího druhu.

Právní rámec

Unijní právo

Směrnice 92/43/EHS

- 3 Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. 1992, L 206, s. 7) vstoupila v platnost dne 10. června 1992.
- 4 Tato směrnice ve svém čl. 3 odst. 1 a 3 stanoví:

„1. Pod názvem NATURA 2000 bude vytvořena spojená evropská ekologická síť zvláštních oblastí ochrany. Tato síť složená z lokalit s přírodními stanovišti uvedenými v příloze I a stanovišti druhů uvedenými v příloze II umožní zachovat příslušné typy přírodních stanovišť a stanoviště druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska jejich ochrany nebo popřípadě umožní tento stav obnovit.

Síť NATURA 2000 zahrne i zvláště chráněná území označená členskými státy podle směrnice 79/409/EHS [ze dne 2. dubna 1979 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. 1979, L 103, s. 1; Zvl. vyd. 15/01, s. 98)].

[...]

3. Členské státy budou v případech, kde to budou pokládat za nutné, usilovat o zlepšení ekologické soudržnosti NATURY 2000 udržováním, a kde je to vhodné, rozvojem krajinných prvků, které mají rozhodující význam pro volně žijící živočichy a planě rostoucí rostliny, jak je uvedeno v článku 10.“

5 Článek 10 směrnice 92/43 stanoví:

„Členské státy, kde to považují za nezbytné, usilují o to, aby při územním plánování a ve svých strategiích územního rozvoje, a zejména s ohledem na zlepšení ekologické soudržnosti sítě NATURA 2000 podpořily péči o krajinné prvky, které mají rozhodující význam pro volně žijící živočichy a planě rostoucí rostliny.

Takové prvky jsou ty, které s ohledem na svou lineární a nepřetržitou strukturu (jako např. řeky a jejich břehy nebo tradiční způsoby vyznačování okrajů polí) nebo na svoji funkci „nášlapných kamenů“ neboli spojovacích ostrůvků (jako např. rybníky nebo malé remízky) mají zásadní význam pro migraci, šíření a výměnu genetické informace volně žijících druhů.“

Směrnice 2009/147/ES

6 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. 2010, L 20, s. 7), která zrušila a nahradila směrnicí 79/409, vstoupila v platnost dne 15. února 2010.

7 Článek 2 směrnice 2009/147 stanoví, že „[č]lenské státy přijmou opatření nezbytná k tomu, aby populace druhů [na které se tato směrnice použije] byly zachovány na úrovni nebo přivedeny na úroveň, která odpovídá zejména ekologickým, vědeckým a kulturním požadavkům, přičemž budou brát v úvahu hospodářské požadavky a požadavky rekreace“.

8 Článek 3 uvedené směrnice stanoví:

„1. S přihlédnutím k požadavkům uvedeným v článku 2 přijmou členské státy nezbytná opatření na ochranu, zachování nebo obnovení dostatečné rozmanitosti a rozlohy stanovišť pro všechny [dotčené] druhy ptáků [...].

2. Ochrana, uchování a obnova biotopů a stanovišť bude zahrnovat zejména následující opatření:

a) zřizování chráněných území;

b) udržování a péči v souladu s ekologickými potřebami stanovišť uvnitř chráněných území i mimo ně;

[...]“

Nařízení č. 1305/2013

9 Nařízení č. 1305/2013 je použitelné od 1. ledna 2014.

10 Jeho body 24 a 56 odůvodnění jsou následujícího znění:

„(24) Zemědělcům a držitelům lesů by měla být i nadále poskytována podpora s cílem pomoci jim při řešení zvláštních nevýhod v dotyčných oblastech, které vyplývají z provádění [směrnice 2009/147/ES] a [směrnice 92/43] s cílem přispívat k účinné správě lokalit sítě Natura 2000. Zemědělcům by měla být poskytována podpora s cílem pomoci jim při

řešení nevýhod v oblastech povodí, které vyplývají z provádění [směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (Úř. věst. 2000, L 327, s. 1; Zvl. vyd. 15/05, s. 275)]. [...]

[...]

(56) Na podporu pro opatření v oblasti rozvoje venkova podle tohoto nařízení by se měly vztahovat články 107, 108 a 109 [SFEU]. Vzhledem ke specifickým vlastnostem zemědělského odvětví by se však uvedená ustanovení [SFEU] neměla vztahovat na opatření v oblasti rozvoje venkova, která se týkají operací spadajících do oblasti působnosti článku 42 [SFEU] a která jsou prováděna podle tohoto nařízení a v souladu s ním, nebo na platby prováděné členskými státy a určené na doplňkové vnitrostátní financování operací v oblasti rozvoje venkova, pro které se poskytuje podpora [Evropské u]nie a které spadají do oblasti působnosti článku 42 [SFEU].“

11 Hlava I nařízení č. 1305/2013, nadepsaná „Cíle a strategie“, obsahuje mimo jiné článek 1, nadepsaný „Předmět“, který v odstavci 1 stanoví:

„Toto nařízení stanoví obecná pravidla týkající se podpory poskytované Uníí na rozvoj venkova, která je financována z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) [...]. Stanoví cíle, k nimž má politika rozvoje venkova přispívat, a příslušné priority Unie v oblasti rozvoje venkova. Vymezuje strategický kontext politiky rozvoje venkova a vymezuje opatření, která mají být přijata k provádění politiky rozvoje venkova. Dále stanoví pravidla pro programování, vytváření sítí, řízení, monitorování a hodnocení na základě pravomocí sdílených členskými státy a Komisí a pravidla pro zajištění koordinace EZFRV s jinými nástroji [Evropské u]nie.“

12 Hlava II tohoto nařízení, nadepsaná „Programování“, obsahuje mimo jiné článek 6, nadepsaný „Programy pro rozvoj venkova“, který stanoví:

„1. V členských státech působí EZFRV prostřednictvím programů rozvoje venkova. Tyto programy provádějí strategii ke splnění priorit Unie v oblasti rozvoje venkova prostřednictvím souboru opatření vymezených v hlavě III. Podpora z EZFRV se žádá pro dosažení cílů rozvoje venkova, kterých je dosahováno prostřednictvím priorit Unie.

2. Členský stát může předložit buď jeden program pro celé své území, nebo soubor regionálních programů. V řádně odůvodněných případech může případně předložit celostátní program i soubor regionálních programů. [...]

3. Členské státy, které mají regionální programy, mohou předložit ke schválení [...] rovněž celostátní rámec obsahující prvky společné pro tyto programy bez zvláštních rozpočtových přidělů.

Celostátní rámce členských států s regionálními programy mohou rovněž obsahovat tabulku, v níž je podle regionů a jednotlivých let shrnut celkový příspěvek EZFRV danému členskému státu za celé programové období.“

- 13 Hlava III uvedeného nařízení, nadepsaná „Podpora rozvoje venkova“, uvádí v kapitole I soubor opatření, mezi něž patří mimo jiné opatření upravené v článku 30 téhož nařízení, nadepsaném „Platby v rámci sítě Natura 2000 a podle [směrnice 2000/60]“, jehož odstavce 1, 2 a 6 znějí následovně:

„1. Podpora v rámci tohoto opatření se poskytuje ročně na hektar zemědělské plochy nebo na hektar lesa s cílem poskytnout příjemcům kompenzaci za dodatečné náklady a ušlé příjmy v důsledku znevýhodnění v dotyčných oblastech v souvislosti s prováděním směrnic [92/43] [směrnice 2009/147] a [směrnice 2000/60].

[...]

2. Podpora se poskytuje zemědělcům a soukromým držitelům lesů a sdružením soukromých držitelů lesů. V řádně odůvodněných případech může být poskytnuta rovněž jiným uživatelům půdy.

[...]

6. Pro platby jsou způsobilé tyto oblasti:

a) zemědělské a lesní oblasti v rámci sítě Natura 2000 vymezené podle směrnic [92/43] a [2009/147];

b) jiné vymezené chráněné přírodní oblasti s environmentálními omezeními platnými pro zemědělské činnosti nebo lesy, které přispívají k provádění článku 10 směrnice [92/43], pokud tyto oblasti na jeden program rozvoje venkova nepřekročí 5 % oblastí určených v rámci sítě Natura 2000, na které se vztahuje jeho územní působnost;

[...]“

- 14 Hlava VIII nařízení č. 1305/2013, nadepsaná „Ustanovení o hospodářské soutěži“, obsahuje mimo jiné články 81 a 82.

- 15 Podle článku 81 tohoto nařízení, nadepsaného „Státní podpora“:

„1. Není-li v této hlavě stanoveno jinak, použijí se na podporu pro rozvoj venkova poskytovanou členskými státy články 107, 108 a 109 [SFEU].

2. Články 107, 108 a 109 [SFEU] se nepoužijí na platby členských států uskutečněné podle tohoto nařízení a v souladu s ním nebo na doplňkové vnitrostátní financování podle článku 82 v rámci oblasti působnosti článku 42 [SFEU].“

- 16 Článek 82 uvedeného nařízení, nadepsaný „Doplňkové vnitrostátní financování“, stanoví:

„Platby uskutečněné členskými státy v souvislosti s operacemi spadajícími do oblasti působnosti článku 42 [SFEU], které mají zajistit doplňkové financování na rozvoj venkova, na něž je poskytována podpora z finančních prostředků Unie kdykoli v průběhu programovacího období, zahrnou členské státy do programu rozvoje venkova [...] a v případě, že splňují kritéria podle tohoto nařízení, je schvaluje Komise.“

Nařízení č. 702/2014

17 Nařízení č. 702/2014 vstoupilo v platnost dne 1. července 2014.

18 Body 16 a 60 odůvodnění tohoto nařízení jsou následujícího znění:

„(16) Z oblasti působnosti tohoto nařízení by měla být vyloučena také podpora pro podniky v obtížích, protože taková podpora by se měla posuzovat podle Pokynů pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích [...], aby se zamezilo jejich obcházení, [...]

[...]

(60) Lesnictví je nedílnou součástí rozvoje venkova. Komise použila články 107 a 108 [SFEU] na podniky působící v odvětví lesnictví v řadě rozhodnutí, zejména v rámci Pokynů Společenství ke státní podpoře v odvětvích zemědělství a lesnictví na období 2007–2013. [...] Na základě značných zkušeností, které Komise získala při uplatňování těchto pokynů na podniky působící v odvětví lesnictví, je v zájmu zjednodušení postupů při současném zajištění účinného dohledu a kontroly ze strany Komise vhodné, aby Komise využila pravomocí, které jí svěřuje nařízení [Rady (ES) č. 994/98 ze dne 7. května 1998 o použití článků 107 a 108 SFEU na určité kategorie horizontální státní podpory (Úř. věst. 1998, L 142, s. 1)], rovněž ohledně podpory ve prospěch odvětví lesnictví. Podle zkušeností Komise nenarušují podpory poskytnuté v odvětví lesnictví na opatření v rámci programů rozvoje venkova, které jsou spolufinancovány z EZFRV, nebo poskytnuty jako doplňkové vnitrostátní financování těchto spolufinancovaných opatření, významně hospodářskou soutěž na vnitřním trhu. [...] V tomto nařízení by měly být stanoveny jednoznačné podmínky slučitelnosti těchto opatření s vnitřním trhem. Tyto podmínky by měly být pokud možno v souladu s pravidly stanovenými v nařízení [č. 1305/2013] a v aktech v přenesené pravomoci a prováděcích aktech přijatých na základě tohoto nařízení.“

19 Článek 1 nařízení č. 702/2014, který je součástí jeho kapitoly I, stanoví:

1. Toto nařízení se použije na tyto kategorie podpor:

[...]

e) podpora ve prospěch lesnictví.

[...]

3. Toto nařízení se nepoužije na podporu ve prospěch:

a) odvětví lesnictví, která není spolufinancována z EZFRV ani poskytnuta jako doplňkové vnitrostátní financování takových spolufinancovaných opatření, [...]

[...]

6. Toto nařízení se nepoužije na podporu pro podniky v obtížích s výjimkou:

- a) podpory určené k náhradě škod způsobených přírodními pohromami [...], podpory na náklady vynaložené na eradikaci chorob zvířat [...] a podpory na odklizení a neškodné odstranění mrtvých hospodářských zvířat [...];
- b) podpory na následující události, pokud se podnik stal podnikem v obtížích v důsledku ztrát nebo škod způsobených danou událostí:
  - i) na náhradu škod způsobených nepříznivým klimatickým jevem, který může být přirovnán k přírodní pohromě [...];
  - ii) na náhradu nákladů vynaložených na eradikaci škůdců rostlin a na náhradu škod způsobených chorobami zvířat a škůdci rostlin [...];
  - iii) na odstranění škod, které vznikly v lesích v důsledku lesních požárů, přírodních pohrom, nepříznivých klimatických jevů, které lze přirovnat k přírodním pohromám, jiných klimatických jevů, škůdců rostlin, katastrofických událostí nebo událostí souvisejících se změnou klimatu [...]

20 Článek 2 bod 14 tohoto nařízení, který je rovněž součástí jeho kapitoly I, definuje pojem „podnik v obtížích“ takto:

„podnikem v obtížích“ se rozumí podnik, v jehož případě nastane alespoň jedna z následujících okolností:

- a) v případě společnosti s ručením omezením (která není malým a středním podnikem, jehož existence nepřesahuje tři roky), kde v důsledku kumulace ztrát došlo ke ztrátě více než poloviny upsaného základního kapitálu. Tento případ nastává, když je výsledek odečtení kumulovaných ztrát od rezerv (a všech dalších prvků, jež se obecně považují za kapitál společnosti) negativní a svou výší překračuje polovinu upsaného základního kapitálu. [...]

[...]

Lotyšské právo

Zákon o ochraně druhů a stanovišť

21 Sugu un biotopu aizsardzības likums (zákon o ochraně druhů a stanovišť) ze dne 16. března 2000 (Latvijas Vēstnesis, 2000, č. 121/122) obsahuje článek 10, nadepsaný „Právo vlastníků nebo uživatelů půdy na náhradu škody“, jehož odstavec 2 stanoví, že „[v]lastníci pozemků mají nárok na náhradu stanovenou právními předpisy za omezení hospodářských činností v mikroz rezervacích“.

Zákon o rozvoji zemědělství a venkova

- 22 Lauksaimniecības un lauku attīstības likums (zákon o rozvoji zemědělství a venkova) ze dne 7. dubna 2004 (Latvijas Vēstnesis, 2004, č. 64) obsahuje článek 5, jehož odstavce 4, 7 a 8 zní:

„4. Pravidla pro poskytování státních podpor a podpor [Unie] pro zemědělství a pravidla pro poskytování státní podpor a podpor [Unie] pro rozvoj venkova a rybolovu stanoví Rada ministrů.
[...]

[...]

7. Rada ministrů stanoví pravidla pro správu a kontrolu podpor poskytovaných státem a [Uní] zemědělství a pravidla pro správu a kontrolu podpor poskytovaných státem a [Uní] na rozvoj venkova a rybolovu.

8. Rada ministrů stanoví pravidla řízení Evropského zemědělského záručního fondu, [EZFRV] a Evropského rybářského fondu, jakož i pravomoci a povinnosti orgánů zapojených do správy těchto fondů.“

Zákon o náhradě za omezení hospodářských činností v chráněných oblastech

- 23 Likums „Par kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem aizsargājamās teritorijās“ (zákon o náhradě za omezení hospodářských činností v chráněných oblastech) ze dne 4. dubna 2013 (Latvijas Vēstnesis, 2013, č. 74) v čl. 2 odst. 3 stanoví, že „[p]lacení roční podpory pro omezení hospodářských činností v mikroz rezervacích může být poskytnuto v souladu s postupy stanovenými v pravidlech pro poskytování podpor na rozvoj zemědělství financovaných z odpovídajících fondů [Unie]“.
- 24 Tento zákon ve svém čl. 4 odst. 2 rovněž stanoví, že „[n]áhrady vyplacené z prostředků [Unie] se spravují v souladu s pravidly pro poskytování podpor [Unie]“.

Vyhláška č. 171/2015

- 25 Ministru kabineta noteikumi Nr. 171 „par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides, klimata un lauku ainavas uzlabošanai 2014.–2020. gada plānošanas periodā“ (vyhláška Rady ministrů č. 171 o poskytování, správě a kontrole státních podpor a podpor Evropské unie určených ke zlepšení životního prostředí, klimatu a venkova v programovém období 2014–2020) ze dne 7. dubna 2015 (Latvijas Vēstnesis, 2015, č. 76, dále jen „vyhláška č. 171/2015“), která byla přijata na základě čl. 5 odst. 4 a 7 zákona o rozvoji zemědělství a venkova ve svém bodě 1 stanoví:

„Tato vyhláška stanoví pravidla poskytování, správy a kontroly státních podpor a podpor [Unie] pro rozvoj venkova, zejména na podporu opatření ke zlepšení životního prostředí a přirozeného prostředí, která jsou zaváděna v souladu:

1.1. [s] nařízením [č. 1305/2013];

[...]

1.8. [s] nařízením [č. 702/2014].

[...]“

26 Bod 2 vyhlášky č. 171/2015 uvádí:

„Podpora pro rozvoj venkova zaměřená na zlepšení životního prostředí, klimatu a venkova se poskytuje pro následující opatření [...]:

[...]

2.3. ‚Platby v rámci sítě Natura 2000 a směrnice [2000/60]‘ za činnost ‚Platba náhrady pro lesní oblasti Natura 2000‘ [...]

[...]

2.6. ‚Poskytnutí podpory v souvislosti s činností ‚Platba náhrady pro lesní oblasti Natura 2000‘.

[...]“

27 Podle bodu 56 uvedené vyhlášky č. 171/2015:

„Způsobitou plochou je lesní oblast (s výjimkou rašelinišť):

56.1. uvedená na seznamu oblastí [sítě Natura 2000] podle čl. 30 odst. 6 písm. a) nařízení č. 1305/2013 [...];

56.2. nacházející se v mikroz rezervaci podle čl. 30 odst. 6 písm. b) nařízení č. 1305/2013 mimo oblasti sítě Natura 2000 nebo – pokud režim ochrany Natura 2000 nezaručuje zachování určitého druhu nebo určitého biotopu – v oblasti v rámci sítě Natura 2000 a mikroz rezervace je vymezena v souladu s právními předpisy o způsobech vytvoření a správy mikroz rezervací, jejich ochraně a určení mikroz rezervací a jejich nárazníkových oblastí.

[...]“

28 Bod 61 této vyhlášky stanoví:

„Pro získání podpory musí žadatel splňovat tyto podmínky:

[...]

61.6. v souladu s čl. 2 bodem (14) nařízení č. 702/2014 neumožnila situace k 15. červnu probíhajícího roku konstatovat žádnou z charakteristik podniku v obtížích stanovených právními předpisy, které stanoví pravidla řízení Evropského zemědělského záručního fondu, [EZFRV] a Evropského námořního a rybářského fondu, jakož i řízení podpor poskytovaných státem a [Uníí] v oblasti zemědělství a rozvoje venkova a rybolovu v programovém období 2014–2020.“

Vyhláška č. 599 ze dne 30. září 2014

- 29 Ministru kabineta noteikumi Nr. 599 „par Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda, Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai, Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecība fonda, kā arī par valsts un Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku un zivsaimniecības attīstībai finansējuma administrēšanu 2014.–2020. gada plānošanas periodā“ (vyhláška Rady ministrů č. 599 o řízení financování Evropského zemědělského záručního fondu, Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, Evropského námořního a rybářského fondu a o řízení financování státních podpor a podpor z prostředků Evropské unie v oblasti zemědělství, rozvoj venkova a rybolovu v programovém období 2014–2020), ze dne 30. září 2014 (*Latvijas Vēstnesis*, 2014, č. 200), která byla přijata na základě čl. 5 odst. 7 až 9 zákona o rozvoji zemědělství a venkova, v bodě 53 uvádí:

„V souladu s čl. 2 bodem 14 nařízení č. 702/2014 úřad pro podporu venkova neposkytne žádnou podporu, pokud při podání žádosti o podporu na opatření zahrnující posuzování toho, zda je žadatel v postavení podniku v obtížích, žadatel o podporu vykazuje alespoň jednu z následujících charakteristik:

53.1. více než polovina vlastního kapitálu společnosti s ručením omezeným (jiné než malý nebo střední podnik založený před méně než třemi roky) zanikla následkem kumulovaných ztrát, pokud odpočet kumulovaných ztrát rezerv a všech ostatních prvků obecně považovaných za vlastní kapitál společnosti vede k celkové záporné částce, která přesahuje polovinu upsaného základního kapitálu, včetně emisního ažia [...]

[...]“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 30 Piltenes meži je vlastníkem lesa o rozloze přibližně 500 hektarů, ve kterém se nachází oblast se statusem mikrozervace ve smyslu lotyšské právní úpravy, která provedla směrnici 2009/147. Tato mikrozervace byla vytvořena příslušným lotyšským orgánem s cílem přispět k zajištění ochrany tetřeva hlušce (*Tetrao urogallus*), který je volně žijícím ptačím druhem.
- 31 K neupřesněnému datu Piltenes meži podala u úřadu pro podporu venkova žádost o podporu pro rok 2015, kterou požádala o poskytnutí platby určené k náhradě nákladů a ušlých příjmů způsobených existencí uvedené mikrozervace.
- 32 Rozhodnutím ze dne 1. června 2016, potvrzeným rozhodnutím ze dne 25. července téhož roku, úřad pro podporu venkova zamítl tuto žádost o podporu z důvodu, že použitelná lotyšská právní úprava vylučuje, aby taková platba mohla být poskytnuta podniku v obtížích, a že v projednávaném případě Piltenes meži musí být jako taková kvalifikována, jelikož z prozkoumání její výroční zprávy za rok 2014 vyplývá, že její ztráty představovaly více než 50 % jejího základního kapitálu.
- 33 Rozsudkem ze dne 24. března 2017 administrativě rajona tiesa (okresní správní soud, Lotyšsko) vyhověl žalobě podané společností Piltenes meži proti těmto dvěma rozhodnutím.

- 34 Rozsudkem ze dne 30. listopadu 2017 Administratīvā apgabaltiesa (krajský správní soud, Lotyšsko), k němuž bylo podáno odvolání, zamítl žádost o podporu podanou společností Piltenes meži, přičemž vycházel v podstatě z následujících úvah. Nejprve konstatoval, že požadovaná platba měla být financována nikoli ze státního rozpočtu nebo rozpočtu územně správního celku, ale z prostředků pocházejících z unijního fondu, a sice z EZFRV. Dále uvedla, že v souladu s unijní právní úpravou týkající se EZFRV a lotyšskou právní úpravou, která ji provádí, musí být tyto finanční prostředky spravovány a poskytovány podnikům v souladu s unijními pravidly kontroly státních podpor. Konečně poznamenal, že tato pravidla stanoví, že poskytnutí takové podpory, jako je podpora požadovaná v projednávaném případě, je vyloučeno v případě, kdy je žadatelem podnik v obtížích.
- 35 Piltenes meži podala proti tomuto rozsudku kasační opravný prostředek, v rámci kterého zpochybnila zejména závěry, že jednak platba, jejíž poskytnutí požadovala, musí být považována za státní podporu, a jednak že taková státní podpora nemůže být poskytnuta podniku v obtížích.
- 36 Augstākā tiesa (Senāts) (Nejvyšší soud, Lotyšsko) se v předkládacím rozhodnutí v podstatě táže na dosah a vzájemnou provázanost ustanovení unijního práva, jejichž provedení je cílem různých lotyšských právních předpisů použitelných na spor, který mu byl předložen, přičemž uvádí, že oba soudy, které rozhodovaly o tomto sporu v prvním stupni a v odvolacím řízení, zaujaly k této otázce odlišné postoje.
- 37 Konkrétně si zaprvé klade otázku, zda podpory určené k náhradě nákladů nebo ušlých příjmů způsobených existencí mikrorezervací vytvořených s cílem přispět k zajištění ochrany druhů volně žijících ptáků uvedených ve směrnici 2009/147 v lesních oblastech, které nejsou součástí sítě Natura 2000, mohou být považovány za podpory spadající pod článek 30 nařízení č. 1305/2013.
- 38 Upřesňuje zejména, že tyto podpory mohou být spíše považovány za náhradu nebo kompenzaci omezení práva na vlastnictví a práva vykonávat hospodářskou činnost dotyčných osob s cílem zajistit dodržování právní úpravy v oblasti životního prostředí, spíše než za unijní podpory nebo za státní podpory. Latvijas Republikas Satversmes tiesa (Ústavní soud, Lotyšsko) ostatně v tomto smyslu rozhodl v rozsudku ze dne 19. března 2014.
- 39 Pokud se na takové podpory, které mají být financovány nikoli ze státního rozpočtu, ale ze zdrojů pocházejících z unijního fondu, vztahuje článek 30 nařízení č. 1305/2013, předkládající soud se zadruhé táže, zda jejich poskytnutí může podléhat podmínce, že osoby, které žádají o jejich poskytnutí, nejsou podniky v obtížích, jak požadovala Komise v člancích 1 a 2 nařízení č. 702/2014.
- 40 V tomto ohledu má za to, že i když je legitimní, že se Komise snažila zachovat zdroje Unie a zajistit jejich optimální využití uložením takové podmínky, je nařízení č. 702/2014 přesto stiženo podstatnou vadou, jelikož tento orgán neprovedl poměření nebo přinejmenším nezajistil spravedlivou rovnováhu mezi cíli takto sledovanými Komisí na jedné straně a právem na vlastnictví zaručeným v článku 17 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), jakož i obecnými zásadami rovného zacházení a proporcionality, na druhé straně. Na rozdíl od všech ostatních osob, na něž je kladeno určité právní a ekonomické břemeno v oblasti životního prostředí, by totiž podniky v obtížích byly neoprávněně zbaveny, z důvodů týkajících se jejich hospodářské a finanční situace, náhrady škody nebo náhrady, které si mohou nárokovat.

41 Za těchto podmínek se Augstākā tiesa (Senāts) (Nejvyšší soud) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) Spadají platby za mikrorezervace vytvořené v lesních oblastech za účelem dosažení cílů směrnice [2009/147] do působnosti čl. 30 odst. 6 [nařízení č. 1305/2013]?
- 2) Podléhá poskytnutí náhrady za mikrorezervace vytvořené k dosažení cílů směrnice [2009/147] omezením plateb podnikům v obtížích stanoveným [nařízením č. 702/2014]?“

K předběžným otázkám

K první otázce

- 42 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda článek 30 nařízení č. 1305/2013 musí být zejména s ohledem na jeho odstavec 6 vykládán v tom smyslu, že podpora požadovaná z důvodu mikrorezervace vytvořené v určitém lese za účelem dosažení cílů směrnice 2009/147 spadá do působnosti tohoto článku 30.
- 43 V tomto ohledu čl. 30 odst. 1 nařízení č. 1305/2013 stanoví, že podporu lze poskytovat ročně na hektar zemědělské plochy nebo na hektar lesa s cílem poskytnout příjemcům náhradu za dodatečné náklady a ušlé příjmy v důsledku znevýhodnění v dotyčných oblastech v souvislosti s prováděním směrnic 92/43, 2000/60 a 2009/147.
- 44 Kromě toho odstavec 6 tohoto článku 30 v písmenech a) a b) uvádí, že oblasti způsobilé pro platby v rámci takové podpory zahrnují jednak zemědělské a lesní oblasti v rámci sítě Natura 2000 vymezené podle směrnic 92/43 a 2009/147 a jednak jiné vymezené chráněné přírodní oblasti s environmentálními omezeními platnými pro zemědělské činnosti nebo lesy, které přispívají k provádění článku 10 směrnice 92/43.
- 45 V projednávané věci z první otázky položené předkládajícím soudem, jakož i z vylíčení skutkových okolností v předkládacím rozhodnutí shrnutých v bodech 30, 31 a 37 tohoto rozsudku vyplývá, že oblastí, které se týká žádost o podporu dotčená v původním řízení, je mikrorezervace, která byla vytvořena s cílem přispět k zajištění ochrany volně žijícího ptačího druhu, avšak v lese, který není součástí sítě Natura 2000.
- 46 Je zřejmé, že taková oblast není podle čl. 30 odst. 6 písm. a) nařízení č. 1305/2013 způsobilá pro platbu v rámci podpory stanovené v tomto článku 30. Uvedený čl. 30 odst. 6 písm. a) totiž stanoví takovou způsobilost pouze s ohledem na zemědělské a lesní oblasti ve smyslu tohoto nařízení nebo případně vnitrostátních předpisů přijatých podle tohoto nařízení, které se nacházejí v rámci sítě Natura 2000 vymezené podle směrnic 92/43 a 2009/147 (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. ledna 2022, Sātiņi-S, C 234/20, EU:C:2022:56, body 27, 33, 35 a 37).
- 47 Z toho vyplývá, že oblast, která není součástí sítě Natura 2000, jako je oblast dotčená v původním řízení, může být v každém případě způsobilá k takové platbě pouze na základě čl. 30 odst. 6 písm. b) nařízení č. 1305/2013.
- 48 Znění tohoto ustanovení však samo o sobě neumožňuje určit, zda a případně za jakých podmínek tomu tak může být.

- 49 V souladu s ustálenou judikaturou Soudního dvora je tedy třeba uvedené ustanovení vykládat s přihlédnutím k jeho znění a k cílům sledovaným právní úpravou, jejíž je součástí (rozsudky ze dne 7. června 2005, VEMW a další, C-17/03, EU:C:2005:362, bod 41, jakož i ze dne 21. ledna 2021, Německo v. Esso Raffinage, C-471/18 P, EU:C:2021:48, bod 81).
- 50 V tomto ohledu je třeba zaprvé připomenout, že oblastmi, které mohou být na základě čl. 30 odst. 6 písm. b) nařízení č. 1305/2013 způsobilé pro platbu z titulu podpory stanovené v tomto článku 30, jsou chráněné přírodní oblasti jiné než ty, které jsou součástí sítě Natura 2000, s environmentálními omezeními platnými pro zemědělské činnosti nebo lesy, které přispívají k provádění článku 10 směrnice 92/43.
- 51 Z toho vyplývá, že způsobilost těchto oblastí pro účely takové platby podléhá podmínce, že daná oblast je chráněnou přírodní oblastí s environmentálními omezeními platnými pro zemědělské činnosti nebo lesy.
- 52 V projednávaném případě z údajů předkládacího rozhodnutí uvedených v bodě 45 tohoto rozsudku vyplývá – s výhradou ověření, která musí provést předkládající soud – že oblast dotčená ve věci v původním řízení splňuje tuto podmínku, jelikož představuje přírodní oblast s environmentálními omezeními platnými pro lesy. Konkrétně z těchto formulací vyplývá, že tato oblast představuje mikroz rezervaci, která byla vytvořena příslušným vnitrostátním orgánem v lese, který není součástí sítě Natura 2000, s cílem přispět k zajištění ochrany druhu volně žijícího ptačího druhu, a jejíž existence vede k nákladům a ušlým příjmům pro osobu, která je vlastníkem tohoto lesa.
- 53 Kromě toho z čl. 30 odst. 6 písm. b) nařízení č. 1305/2013 vyplývá, že oblast, pro kterou je žádána podpora, a environmentální omezení, s nimiž je tato oblast spojena, musí přispívat k provádění článku 10 směrnice 92/43.
- 54 V projednávané věci se předkládající soud táže mimo jiné na rozsah této podmínky, jak vyplývá ze znění první otázky položené předkládajícím soudem a z údajů předkládacího rozhodnutí shrnutých v bodě 37 tohoto rozsudku.
- 55 Zadruhé, článek 10 směrnice 92/43, na který odkazuje čl. 30 odst. 6 písm. b) nařízení č. 1305/2013, v prvním pododstavci stanoví, že členské státy usilují o to, aby zejména s ohledem na zlepšení ekologické soudržnosti sítě Natura 2000 podpořily péči o krajinné prvky, které mají rozhodující význam pro volně žijící živočichy a planě rostoucí rostliny. V druhém pododstavci rovněž upřesňuje, že takovými prvky jsou ty, které s ohledem na svou lineární a nepřetržitou strukturu nebo na svoji funkci „nášlapných kamenů“ neboli spojovacích ostrůvků mají zásadní význam pro migraci, šíření a výměnu genetické informace volně žijících druhů.
- 56 Tento článek 10 tak opravňuje členské státy k přijetí opatření určených ke zlepšení ekologické soudržnosti sítě Natura 2000, jak uvádí rovněž čl. 3 odst. 3 směrnice 92/43.
- 57 Z tohoto čl. 3 odst. 1 přitom vyplývá, že tato síť má zahrnovat nejen „zvláštní oblasti ochrany“ přírodních stanovišť a stanovišť živočišných nebo rostlinných druhů uvedených v příloze I a v příloze II této směrnice, ale rovněž „zvláště chráněná území“ označená členskými státy s cílem přispět k ochraně druhů volně žijících ptáků podle směrnice 79/409, nyní nahrazené směrnicí 2009/147.

- 58 Z toho vyplývá, že opatření, která jsou členské státy oprávněny přijmout na základě článku 10 směrnice 92/43 s cílem zlepšit ekologickou soudržnost sítě Natura 2000, se mohou týkat jak stanovišť, na která se vztahuje směrnice 92/43, tak druhů volně žijících ptáků, na které se vztahuje směrnice 2009/147, přičemž je třeba poznamenat, že v posledně uvedeném případě mají tato opatření doplňovat opatření uvedená v člincích 2 a 3 směrnice 2009/147.
- 59 V projednávané věci ze znění předkládacího rozhodnutí uvedených v bodech 45 a 52 tohoto rozsudku vyplývá, že s výhradou ověření, která musí provést předkládající soud, je právě toto cílem mikrorezervace, dotčené ve věci v původním řízení, a environmentálních omezení platných pro lesy, jež se uplatní pro tuto mikrorezervaci, jelikož vytvoření této mikrorezervace a zavedení těchto omezení mají přispět k zajištění ochrany tetřeva hlušce (*Tetrao urogalvision*), který je volně žijícím ptačím druhem spadajícím pod směrnici 2009/147.
- 60 Zatřetí článek 30 odst. 1 nařízení č. 1305/2013 uvádí, jak bylo připomenuto v bodě 43 tohoto rozsudku, že podpora, na kterou odkazuje toto ustanovení, má za cíl s cílem poskytnout příjemcům kompenzaci za dodatečné náklady a ušlé příjmy v důsledku znevýhodnění v dotyčných oblastech v souvislosti s prováděním směrnic 92/43, 2000/60 a 2009/147.
- 61 Z uvedeného ustanovení jasně vyplývá, že tato podpora může být poskytnuta zejména v případě, že oblast způsobilá k vyplacení podle čl. 30 odst. 6 nařízení č. 1305/2013 je vystavena znevýhodněním vyplývajícím z provádění směrnice 2009/147, jak uvedly jak lotyšská vláda, tak Komise ve svých písemných vyjádřeních.
- 62 Uvedená podpora tedy může být takové oblasti přiznána jak v případě, že je tato oblast zatížena znevýhodněními plynoucími z vnitrostátního opatření na ochranu volně žijícího ptačího druhu, které bylo přijato na základě směrnice 2009/147, tak v případě, že toto opatření bylo přijato na základě čl. 10 směrnice 92/43, jak bylo uvedeno v bodě 58 tohoto rozsudku.
- 63 Začtvrté obecný cíl spočívající v strategické podpoře rozvoje venkova sledovaný nařízením č. 1305/2013, jak je uveden v čl. 1 odst. 1 tohoto nařízení, je konkretizován zejména, jak vyplývá z čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení a jeho hlavy III, na kterou posledně uvedené ustanovení odkazuje, možností členských států přijmout soubor opatření ke splnění priorit Unie v oblasti rozvoje venkova.
- 64 Mezi tato opatření patří podpora stanovená v článku 30 nařízení č. 1305/2013, jejímž zvláštním cílem je, jak uvádí bod 24 odůvodnění tohoto nařízení, poskytovat zemědělcům a držitelům lesů podporu s cílem pomoci jim při řešení zvláštních nevýhod v dotyčných oblastech, které vyplývají z provádění směrnic Unie, které zajišťují ochranu přírodních stanovišť, stanovišť živočišných a rostlinných druhů, těchto druhů samotných a vod.
- 65 Tento cíl, který je formulován tak, že *a priori* nevylučuje žádný druh znevýhodnění vyplývajícího z provádění jedné z těchto směrnic, jasně ukazuje, že podpora stanovená v uvedeném článku 30 může být poskytnuta zejména v případě, kdy taková znevýhodnění vyplývají ze zavedení v oblasti, na kterou je tato podpora žádána, environmentálních omezení platných pro zemědělské činnosti nebo lesy, které přispívají k ochraně volně žijícího ptačího druhu, na který se vztahuje směrnice 2009/147, a to bez ohledu na to, zda tato omezení mají původ ve vnitrostátním opatření přijatém podle této směrnice samotné nebo podle článku 10 směrnice 92/43.
- 66 Uvedený cíl tedy potvrzuje výklad čl. 30 odst. 6 nařízení č. 1305/2013, který vyplývá z různých textových a kontextuálních prvků analyzovaných v bodech 50 až 62 tohoto rozsudku.

- 67 Vzhledem k tomu, že se soud kromě toho tázal, jak vyplývá z toho, co bylo shrnuto v bodě 38 tohoto rozsudku, na právní důsledky, které by bylo možné vyvodit z kompenzačního charakteru takové podpory, jako je podpora dotčená ve věci v původním řízení, s ohledem na ustanovení primárního nebo sekundárního unijního práva týkající se poskytování státních podpor, je třeba na jedné straně připomenout, že cílem článku 30 nařízení č. 1305/2013 je, jak je uvedeno v bodech 43 a 60 tohoto rozsudku, umožnit poskytování podpor s cílem nahradit zemědělcům a držitelům lesů náklady a ušlé příjmy v důsledku znevýhodnění v souvislosti s prováděním směrnic 92/43, 2000/60 a 2009/147. Kompenzační povaha těchto podpor tedy vyplývá ze samotného jejich účelu, jak jej zamýšlel unijní zákonodárce (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 30. března 2017, *Lingurár*, C-315/16, EU:C:2017:244, body 26 a 28, jakož i ze dne 27. ledna 2022, *Sātiņi-S*, C-234/20, EU:C:2022:56, bod 43), a proto nemůže zpochybnit jejich klasifikaci jako podpor, které mohou být poskytnuty podle unijní právní úpravy EZFRV.
- 68 Na druhé straně z judikatury Soudního dvora vyplývá, že tato kompenzační povaha nijak nevylučuje, aby takové podpory mohly mimoto být v rozsahu, v němž jsou financovány ze státních prostředků, kvalifikovány jako „státní podpory“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU pokud jsou splněny ostatní podmínky pro použití tohoto ustanovení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. ledna 2022, *Sātiņi-S*, C-238/20, EU:C:2022:57, body 40 a 52).
- 69 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na první otázku odpovědět tak, že článek 30 nařízení č. 1305/2013 musí být zejména s ohledem na jeho odstavec 6 vykládán v tom smyslu, že podpora požadovaná z důvodu mikrorezervace vytvořené v určitém lese za účelem dosažení cílů směrnice 2009/147 spadá do působnosti tohoto článku 30.

K druhé otázce

- 70 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda nařízení č. 702/2014 musí být vykládáno v tom smyslu, že je vyloučeno prohlásit za slučitelnou s vnitřním trhem podporu požadovanou na základě nařízení č. 1305/2013, z důvodu mikrorezervace vytvořené v určitém lese za účelem dosažení cílů směrnice 2009/147, podnikem v obtížích.
- 71 V tomto ohledu je třeba úvodem připomenout, že podpora, ohledně níž se předkládající soud táže Soudního dvora na výklad nařízení č. 702/2014, je podporou, která byla požadována na základě článku 30 nařízení č. 1305/2013. Jedná se tedy o podporu, která je stanovena unijní právní úpravou, a sice právní úpravou EZFRV.
- 72 Tato podpora však má být poskytována osobám, které o ni zažádají, nikoli přímo Unii, ale prostřednictvím členských států a v rámci jimi předložených a Komisí schválených programů rozvoje venkova, jak vyplývá z čl. 6 odst. 1 až 3 nařízení č. 1305/2013 a jak již Soudní dvůr uvedl v souvislosti s tímto nařízením, tak v souvislosti s nařízením zrušeným a nahrazeným posledně uvedeným nařízením [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 30. března 2017, *Lingurár*, C-315/16, EU:C:2017:244, bod 21, a ze dne 6. října 2021, *Lauku atbalsta dienests (Podpory na zahájení činnosti zemědělských podniků)*, C-119/20, EU:C:2021:817, body 54 až 56].
- 73 Tento mechanismus sám o sobě odráží sdílení odpovědnosti mezi členskými státy a Komisí, které v souladu s čl. 1 odst. 1 nařízení č. 1305/2013 strukturu podporu Unie na rozvoj venkova financovanou z EZFRV [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. října 2021, *Lauku atbalsta dienests (Podpory na zahájení činnosti zemědělských podniků)*, C-119/20, EU:C:2021:817, bod 57], přičemž je uvedeno, že tato podpora může mít nejen podobu financování z rozpočtu Unie, ale také doplňkového financování ze státních zdrojů.

- 74 Jak vyplývá z bodu 68 tohoto rozsudku, toto doplňkové financování může být s ohledem na státní původ prostředků, které jsou jím přiděleny, kvalifikováno jako státní podpora ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, pokud jsou splněny ostatní podmínky pro použití tohoto ustanovení. Taková kvalifikace sama o sobě vede k použití všech relevantních ustanovení unijního práva týkajících se státních podpor, ledaže se v daném případě uvedené financování týká operací spadajících do působnosti článku 42 SFEU, a v takovém případě se na ně tato ustanovení nevztahují v souladu s čl. 81 odst. 2 nařízení č. 1305/2013.
- 75 Pokud jde o financování z unijního rozpočtu, je třeba uvést, že z čl. 81 odst. 1 nařízení č. 1305/2013 a z bodu 56 odůvodnění tohoto nařízení, v jehož světle je třeba toto ustanovení vykládat, vyplývá, že unijní zákonodárce měl v úmyslu podřídit jej rovněž použití článků 107 až 109 SFEU, s výjimkou případů, kdy se týká operací spadajících do působnosti článku 42 SFEU, jak je uvedeno v čl. 81 odst. 2 uvedeného nařízení.
- 76 Tato legislativní volba, jejímž cílem je, jak vyplývá z čl. 1 odst. 1 téhož nařízení, zajistit koordinaci EZFRV s jinými nástroji Unie, má za následek, že podpory pro rozvoj venkova spolufinancované ze státních prostředků a prostředků z rozpočtu Unie jsou v plném rozsahu podřízeny veškerým relevantním ustanovením unijního práva týkajícím se státních podpor.
- 77 Mezi tato ustanovení patří zejména ustanovení nařízení č. 702/2014, o jehož výklad předkládající soud žádá v podstatě za účelem zjištění, zda podpora, o kterou podnik v obtížích požádal na základě článku 30 nařízení č. 1305/2013 z důvodu mikroz rezervace vytvořené v určitém lese za účelem dosažení cílů směrnice 2009/147, spadá do režimu výjimky stanoveného tímto nařízením.
- 78 V tomto ohledu je třeba zaprvé konstatovat, že cílem nařízení č. 702/2014, jak vyplývá z jeho samotného názvu, je prohlásit určité kategorie jednotlivých podpor poskytnutých v odvětví zemědělství a lesnictví a ve venkovských oblastech za slučitelné s vnitřním trhem, a v důsledku toho je osvobodit od obecné oznamovací povinnosti stanovené v čl. 108 odst. 3 SFEU, pokud tyto jednotlivé podpory splňují všechny podmínky stanovené tímto nařízením (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 20. května 2021, Azienda Sanitaria Provinciale di Catania, C-128/19, EU:C:2021:401, bod 47).
- 79 Nařízení o výjimce této povahy nevyklučuje, že daná jednotlivá podpora, která spadá do jedné z kategorií, které uvádí, avšak nesplňuje podmínky umožňující ji prohlásit za slučitelnou s vnitřním trhem na základě tohoto nařízení o výjimce, může být přesto prohlášena za slučitelnou s vnitřním trhem po zvláštním přezkoumání za předpokladu, že tato podpora byla předem oznámena Komisi (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 5. března 2019, Eesti Pagar, C 349/17, EU:C:2019:172, body 57, 59, 86 a 87, jakož i ze dne 20. května 2021, Azienda Sanitaria Provinciale di Catania, C-128/19, EU:C:2021:401, bod 42).
- 80 V projednávaném případě však z předkládacího rozhodnutí nevyplývá, že k takovému předchozímu oznámení došlo.
- 81 Zadruhé z čl. 1 odst. 1 písm. e) nařízení č. 702/2014 ve spojení s odst. 3 písm. a) tohoto čl. 1 a objasněného bodem 60 odůvodnění tohoto nařízení vyplývá, že výjimka zavedená uvedeným nařízením se vztahuje na podpory pro lesnictví, včetně podpor spolufinancovaných z EZFRV.

- 82 Nařízení č. 702/2014 se tedy použije zejména na podpory uvedené v článku 30 nařízení č. 1305/2013, a zejména na podpory, které jsou na základě tohoto ustanovení požadovány z důvodu mikrorezervace vytvořené v určitém lese za účelem dosažení cílů směrnice 2009/147, jako je podpora dotčená v původním řízení.
- 83 Z toho vyplývá, že aby mohly být takové podpory prohlášeny za slučitelné s vnitřním trhem podle nařízení č. 702/2014 a aby se na ně mohla vztahovat výjimka stanovená tímto nařízením, musí splňovat všechny podmínky, kterými toto nařízení podmiňuje toto prohlášení slučitelnosti.
- 84 Tyto podmínky přitom podle čl. 1 odst. 6 uvedeného nařízení zahrnují podmínku, že žadatel o takovou podporu nesmí být podnikem v obtížích, s výhradou různých výjimek, z nichž žádná nebyla v předkládacím rozhodnutí uvedena jako relevantní v rámci sporu v původním řízení, což však přísluší ověřit předkládajícímu soudu.
- 85 Kromě toho z definice pojmu „podnik v obtížích“ uvedené v čl. 2 bodě 14 téhož nařízení vyplývá, že tento pojem zahrnuje mimo jiné společnosti s ručením omezeným, u nichž v důsledku kumulace ztrát došlo ke ztrátě více než poloviny upsaného základního kapitálu, což je kritérium, na jehož základě příslušný vnitrostátní orgán odmítl poskytnout podporu dotčenou ve věci v původním řízení, jak vyplývá z vylíčení skutkových okolností v předkládacím rozhodnutí shrnutých v bodě 32 tohoto rozsudku.
- 86 Z toho vyplývá, že nařízení č. 702/2014 musí být vykládáno v tom smyslu, že podpora ve prospěch lesnictví, a konkrétně podpora, která byla požadována na základě článku 30 nařízení č. 1305/2013, z důvodu mikrorezervace vytvořené v určitém lese za účelem dosažení cílů směrnice 2009/147, podnikem v obtížích ve smyslu uvedeného čl. 2 bodu 14, nemůže být prohlášena za slučitelnou s vnitřním trhem na základě nařízení č. 702/2014.
- 87 Začtvrté a na posledním místě, vzhledem k tomu, že předkládající soud má podle všeho pochybnosti o platnosti tohoto vyloučení z hlediska práva na vlastnictví a obecných zásad rovného zacházení a proporcionality, jak vyplývá z toho, co bylo shrnuto v bodě 40 tohoto rozsudku, je třeba nejprve poznamenat, že z analýzy nařízení č. 702/2014 vyplývá, že uvedené vyloučení není založeno na cíli zachování zdrojů Unie, na základě čehož si tento soud klade otázku, zda nebylo neoprávněně zvýhodněno na úkor tohoto práva a těchto dvou obecných zásad.
- 88 Jak totiž vyplývá z bodu 16 odůvodnění tohoto nařízení, který objasňuje důvod pro vyloučení podniků v obtížích z uplatnění výjimky zavedené uvedeným nařízením, s výhradou výjimek uvedených v bodě 84 tohoto rozsudku, cílem tohoto vyloučení je zajistit, aby všechny podpory, které jsou od takových podniků požadovány, byly výlučně a soudržně přezkoumány s ohledem na soubor specifických procesních a hmotněprávních pravidel, která byla zavedena s konkrétním cílem zohlednit vhodným způsobem zvláštní situaci těchto podniků. Jediným cílem a jediným důsledkem uvedeného vyloučení tedy není obecně zakázat podnikům v obtížích, aby jim byly poskytnuty podpory pro lesnictví, neboť taková možnost jim naopak zůstává otevřená při dodržení těchto pravidel, nýbrž učinit nepoužitelným na tyto podpory, když je o ně žádáno těmito podniky, nařízení č. 702/2014.
- 89 Dále je třeba poznamenat, že uvedená pravidla mají sama o sobě za cíl zajistit, aby podpory, které mohou být poskytnuty podnikům v obtížích, dodržovaly podmínky umožňující prohlásit tyto podpory za slučitelné s vnitřním trhem, přičemž je třeba připomenout, že poskytnutí takových podpor není právem, které by měly podniky, protože poskytování státních podpor je v zásadě zakázáno Smlouvou o FEU, ale možností poskytnutou orgánům veřejné moci v případech, kdy

tyto podpory sledují jeden z cílů společného zájmu uvedených v čl. 107 odst. 3 SFEU a dodržují podmínky stanovené platnou právní úpravou. Z toho zejména vyplývá, že i když jsou členské státy oprávněny poskytovat podpory spolufinancované z EZFRV na základě článku 30 nařízení č. 1305/2013, nejsou povinny tak činit; naopak mají za tímto účelem prostor pro uvážení [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 6. října 2021, *Lauku atbalsta dienests* (Podpory na zahájení činnosti zemědělských podniků), C-119/20, EU:C:2021:817, bod 56; ze dne 27. ledna 2022, *Sātiņi-S*, C-234/20, EU:C:2022:56, body 40 a 66, a ze dne 27. ledna 2022, *Sātiņi-S*, C-238/20, EU:C:2022:57, bod 36].

- 90 Nicméně toto uvážení musí být vykonáváno v mezích ustanovení tohoto nařízení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 30. března 2017, *Lingurár*, C-315/16, EU:C:2017:244, bod 18) a při dodržení obecných zásad unijního práva (obdobně, pokud jde o poskytování financování, které může být poskytnuto z jiného fondu Unie než EZFRV, viz rozsudek ze dne 27. ledna 2022, *Zinātnes parks*, C-347/20, EU:C:2022:59, bod 61).
- 91 Konečně v této souvislosti nelze mít za to, že zvláštní zacházení vyhrazené podnikům v obtížích nařízením č. 702/2014 může samo o sobě porušit právo na vlastnictví zaručené v čl. 17 Listiny nebo obecné zásady rovného zacházení a proporcionality.
- 92 Soudní dvůr totiž již judikoval, že vzhledem k tomu, že právo na vlastnictví nepředstavuje absolutní výsadu, může být jeho výkon za podmínek stanovených v čl. 52 odst. 1 Listiny předmětem takového omezení odůvodněného obecným zájmem uznaným Unií, jako je omezení vyplývající z vnitrostátního opatření přijatého za účelem ochrany přírody a životního prostředí podle směrnic 92/43 nebo 2009/147, avšak osobě, jejíž právo na vlastnictví je předmětem takového omezení, nemusí být v každém případě poskytnuta náhrada, a konkrétně podpora na základě článku 30 nařízení č. 1305/2013 (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 27. ledna 2022, *Sātiņi-S*, C-234/20, EU:C:2022:56, body 62 až 66, a ze dne 27. ledna 2022, *Sātiņi S*, C-238/20, EU:C:2022:57, body 32 až 36). Avšak v případě, že by vnitrostátní opatření přijaté za účelem ochrany přírody a životního prostředí podle směrnic 92/43 nebo 2009/147 vedlo k takové ztrátě hodnoty dotyčného pozemku, že by se rovnalo zbavení majetku, měl by vlastník tohoto pozemku s ohledem na situaci provádění unijního práva nárok na náhradu v souladu s článkem 17 Listiny (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 9. června 2016, *Pesce a další*, C-78/16 a C-79/16, EU:C:2016:428, body 85 a 86).
- 93 A dále okolnost, že podnikům, jejichž vlastnické právo je předmětem omezení vyplývajícího z vnitrostátního opatření přijatého za účelem ochrany přírody a životního prostředí podle směrnic 92/43 nebo 2009/147, mohou být poskytnuty podpory, jejichž slučitelnost s vnitřním trhem závisí na podmínkách, které se liší podle toho, zda jsou, či nikoli v obtížích, je odůvodněna rozdílem v situaci, ve které se tyto dvě kategorie podniků nacházejí s ohledem na unijní právo týkající se státních podpor.
- 94 Vzhledem k hospodářským nebo finančním potížím, s nimiž se tyto podniky potýkají, je odůvodněné podřídít zkoumání slučitelnosti podpor, které jim mohou být poskytnuty, s vnitřním trhem zvláštním podmínkám, které umožní zohlednit jejich obtíže a dopady, který mohou mít (obdobně, pokud jde o nepoužitelnost na podniky v obtížích jiného nařízení o výjimce než nařízením č. 702/2014, viz rozsudek ze dne 27. ledna 2022, *Zinātnes parks*, C-347/20, EU:C:2022:59, body 46 až 49 a 57).

- 95 Kromě toho se nezdá, že by nepoužitelnost výjimky stanovené nařízením č. 702/2014 na podniky v obtížích byla v rozporu s obecnou zásadou proporcionality. Nezávisle na její vhodnosti, která vyplývá z předchozího bodu tohoto rozsudku, totiž nelze mít za to, že překračuje meze toho, co je nezbytné k dosažení cíle, který sleduje, jelikož jak bylo uvedeno v bodech 79 a 88 tohoto rozsudku, nebrání tomu, aby těmto podnikům byla poskytnuta podpora na lesnictví nebo podpora podnikům v obtížích, pokud taková podpora splňuje podmínky stanovené ustanoveními práva státních podpor, které se použijí na uvedené podniky.
- 96 S ohledem na všechny tyto úvahy je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že nařízení č. 702/2014 musí být vykládáno v tom smyslu, že je vyloučeno prohlásit za slučitelnou s vnitřním trhem, podle tohoto nařízení, podporu požadovanou na základě nařízení č. 1305/2013 z důvodu mikrorezervace vytvořené v určitém lese za účelem dosažení cílů směrnice 2009/147 podnikem v obtížích ve smyslu čl. 2 bodu 14 nařízení č. 702/2014.

K nákladům řízení

- 97 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vzhledem ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (sedmý senát) rozhodl takto:

- 1) **Článek 30 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013 ze dne 17. prosince 2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, musí být zejména s ohledem na jeho odstavec 6 vykládán v tom smyslu, že podpora požadovaná z důvodu mikrorezervace vytvořené v určitém lese za účelem dosažení cílů směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků spadá do působnosti tohoto článku 30.**
- 2) **Nařízení Komise (EU) č. 702/2014 ze dne 25. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 [SFEU] prohlašují určité kategorie podpory v odvětvích zemědělství a lesnictví a ve venkovských oblastech za slučitelné s vnitřním trhem, musí být vykládáno v tom smyslu, že je vyloučeno prohlásit za slučitelnou s vnitřním trhem, podle tohoto nařízení, podporu požadovanou na základě nařízení č. 1305/2013 z důvodu mikrorezervace vytvořené v určitém lese za účelem dosažení cílů směrnice 2009/147 podnikem v obtížích ve smyslu čl. 2 bodu 14 nařízení č. 702/2014.**

Podpisy.